

http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_126

3. Космічне право України: збірник нац. і міжнар. правових актів. – Вид. 5-те, переробл. та допов. / відпов. ред.: Е. І. Кузнецов, Н. Р. Малишева. – К.: Атіка, 2007. – С. 464.

4. Шемшученко Ю. С. Космічне право: підруч. – К.: Вид-во «Юридична думка», 2012. – С. 109.

5. Космічне право України: збірник нац. і міжнар. правових актів. – Вид. 5-те, переробл. та допов. / відпов. ред.: Е. І. Кузнецов, Н. Р. Малишева. – К.: Атіка, 2007. – С. 215-220.

УДК 630:502:346.1 (043.2)

Кравчук М. І., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Корнєєв Ю.В., к.ю.н., доцент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАГАЛЬНОГО ЛІСОКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Національні віхи законодавства закріпили правовий режим лісокористування у Лісовому кодексі України (прийняте скорочення – ЛКУ). Згідно ст. 66 Глави 13 зазначеного нормативного акту, громадяни мають право в лісах державної та комунальної власності, а також за згодою власника в лісах приватної власності вільно перебувати й безоплатно без видачі спеціального дозволу збирати для власного споживання дикорослі трав'яні рослини, квіти, ягоди, горіхи, гриби тощо, крім випадків, передбачених цим Кодексом та іншими законами спорідненого офіційного характеру, що наділені юридичною силою [1, с. 54-55]. Дане застереження обумовлене неухильним обов'язком можновладців й пересічних осіб усебічно сприяти та забезпечувати якнайповніше відтворення природних об'єктів, ресурсів і комплексів з метою їх збереження в первинному або максимально наближеному до нього стані для прийдешніх поколінь, а також недопущення дисбалансу в екосистемі, який, в глобальному сенсі, загрожуватиме існуванню людства, в цілому. Разом із тим, зауважимо, що повноцінна реалізація усіх відповідних державних стандартів, лімітів і програм з цього приводу залежить, переважно, від уродженого ментального світосприйняття й рівня правосвідомості населення (набутої юридичної обізнаності). Тож, громадяни під час здійснення загального використання лісових ресурсів зобов'язані дотримуватися вимог пожежної безпеки в лісах, користуватися лісовими ресурсами способами та в обсягах, що не спричиняють шкоди відновленню цих ресурсів і не погіршують санітарного стану лісів, оскільки, відповідно до ст. 22 ЛКУ, суттєве

погіршення чи остаточне позбавлення оздоровчих, захисних та інших корисних властивостей лісів, а також використання спеціально відведеної земельної ділянки не за цільовим призначенням є підставами припинення досліджуваного права [1, с. 19, 55]. Натомість, варто погодитися, що у зв'язку з відсутністю необхідності в справлянні плати, на відміну від спеціального природокористування, й ненастання економічно негативних (невигідних) наслідків у вигляді грошових стягнень і зборів, які б стимулювали належну поведінку суб'єктів шляхом заохочення, «градус їхньої відповідальності» за вчинені неправомірні дії помітно знижується.

Проблема регулювання відносин на предмет загального лісокористування непокоїть чимало науковців. Бондарчук Н.В. стверджує, що в лісовому господарстві України грубо порушуються правила природокористування, нераціонально використовується лісоматеріал та масово вирубуються порівняно молоді дерева – а, як відомо, процес заготівлі деревини жодним чином не охоплюється загальним режимом [2]. Шершун С.М. вбачає вирішення нагального питання в законодавчому визначенні умов установлення власником обмежень на загальне лісокористування, пов'язаних зі здійсненням заходів щодо відтворення лісів, захисту їх від шкідників, поліпшення якісного складу тощо [3, с. 9].

Підводячи підсумки, маємо визнати, що рослинні ландшафти у формі лісів відіграють найважливішу роль на Землі, адже вони приносять людині неоціненні природні дари, естетичну насолоду та, окрім життєвих побутових потреб, задовольняють і ті, що виникають у сфері господарювання фізичних осіб-підприємців (ФОПів). Саме від провадження останнього ліси і постраждали найбільше, про що красномовно свідчить радіоактивне забруднення флори після Чорнобильської катастрофи, «плоди» якого нам доведеться «пожинати» не одне століття. Паралельне ведення виробничої та невиробничої діяльностей в будь-якій інфраструктурі міст створює їхній взаємовплив – тому методи, якими в процесі керуватиметься перша (маловідходність, безвідходність) неминуче позначатиметься на якості реалізації права загального природокористування пересічними особами. Лісові фонди раніше інших стали об'єктами охорони, тож, аби досягти ефективного й безпечного лісокористування, достатньо витримувати універсальне «правило золоті середини».

Література

1. Гетьман А. П. Лісовий кодекс України: зі змін. та допов. станом на 1 січня 2008 р. / А. П. Гетьман, М. В. Шульга. – Х.: Право, 2008. – 104 с.
2. Бондарчук Н. В. Право лісокористування в Україні / Наталія Валеріївна Бондарчук // Митна справа. – 2012. – С. 375.
3. Шершун С. М. Еколого-правове регулювання лісокористування в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.06 / Шершун Сергій Миколайович. – Київ, 2005. – 11 с.